

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők ugy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Tartalom. Előfizetési felhívás. — Gazdasági egyletek és szövetkezetek. I. Gr. Schweinitz Gyula. — A talajnedvesség beszerzése, megtartása és felhasználása. I. Ruisz Gyula. — Aljazás a malacoztatásban. Hadviger Albert. — Irodalom. — Vegyes közlemények. (Új mezőgazdasági gépipar-üzlet. A szalma takarmányértéke. — Piaczi tudósítások. — Szerkesztői üzenetek. —

Előfizetési felhívás

az „Erdélyi Gazda“ 1891. évi folyamára.

Nagy örömünkre szolgál konstatálni, hogy lapunk első száma minden tekintetben úgy a napi sajtó, mint a nagy közönség osztatlan tetszésében részesült.

Örömmel látjuk ebből, hogy sikerült eltalálni azt az irányt, a mellyel a gazdaközönség érdekeinek a legjobban megfelelhettünk, a mi biztató reményt nyújt arra, hogy lapunk a gazdnközönség szives pártolására számot tarthat és pedig annyival inkább, mert egyetlen ilyen terjedelemmel és kiállítással bíró mezőgazdasági hetilap sem létezik ma a hazában, mely ehhez hasonló olcsó volna.

Kérjük tehát az előfizetéseknek mielőbbi szives megtételét, hogy a lapnak megfelelő számban való nyomtatása iránt intézkedhessünk.

Előfizetési ára:

Egész évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Gyűjtőknek minden egyszerre beküldött öt előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Az „ERDÉLYI GAZDA“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Gazdasági egyletek és szövetkezetek.

Irta és mint javaslatot az erdélyi gazd. egylet igazgatóválasztmányi ülésében felolvasta:

Gróf Schweinitz Gyula.

Az alábbiakban egy cikksorozatot kezdünk meg, mely a társulás alapján, a gazdasági egyletek reorganizációját, a megyékben — a mutatkozó szükség szerint — vagy a nagyobb községek számára, vagy az egész megyére kiterjedőleg mezőgazdasági takaré- és kölcsönpénztárak és fogyasztási egyletek, a központokban pedig mezőgazdasági központi szövetkezeti pénztárak és fogyasztási egyletek létesítését czélozza. Ez által módja ejtettnek, hogy a mezőgazdák beruházásaikhoz olcsó hitelhez jussanak, úgy nemkülönben megkönnyítettnek a ter-

melési anyagok (vetőmagvak), eszközök, gépek stb. bevásárlása és a termények együttes jobb eladása.

Ezen nagyhorderejű üdvös javaslatok tárgyalása és megvalósítására az erdélyi gazdasági egylet kebeléből egy bizottság küldetett ki, mely a munkában lévő minta-alapszabályok elkészülte után, az ügy tárgyalását azonnal megkezdi.

Mi már előre is melegen üdvözljük a nagyfontossággal bíró javaslatot és a legnagyobb érdeklődéssel várjuk annak tárgyalását, melyet már előzetesen meleg figyelmébe ajánlunk olvasóinknak.

I.

Habár nem is tagadható, hogy az erdélyi gazdasági egylet sokféle nagy érdemet szerzett az itteni mezőgazdaság fejlesztése körül, — mégis a mai viszonyok közt fokozottabb és többoldalú működést kell kifejtene, tagjainak előnyököt nyújtania és serkentőleg hatnia; mert csupán mint tanácskozó organumnak, ép oly kevéssé van praktikus czélja, úgy ennek az egyletnek, mint a megyei egyleteknek.

Ehez hozzájön, hogy egyletünk mint erdélyrészi egylet alapított, a mi által alapítói oly feladatot tűztek elébe, mely nem csupán abból áll, hogy mezőgazdasági érdekeket képviseljen, hanem az egész itteni mezőgazdasági közönség követeléseit is kell támogatni tudnia. Hogy ez azonban a mostani viszonyok közt mennyiben lehetséges, arról ez alkalommal nem szólok.

Hanem nyomatékosan hangsúlyoznom kell, hogy az egyleti élet reorganizációja kezdeményezendő, még pedig autonomikus irányban.

A mezőgazdasági kamarák létesítése nem ajánlatos, miután ezek a nagyobb birtokost érezhetően terhelnék, a nélkül, hogy a mezőgazdaságnak közvetlenül használnának. A czélszerűen szervezett autonóm egyleti életnek sok nagyobb értéke van.

Mindenekelőtt megalakítandók a megyékben a járási egyletek.

Valamint a közigazgatás tekintetében valódi, s az illető vidékek szükségleteire támaszkodó autonomia csupán a járásban létesíthető, épen így van az a mezőgazdaságra nézve is.

Az érdekek minő közössége forog fenn például a bánffy-hunyadi és a mócsi, vagy teleki járások között?

Nálunk, hol a műveltségi fok a községekben még sok helyt oly csekély, — világosan mutatkozik, hogy a községek egyesülése, tehát a járás és a gazdasági egylet képezik azon

organumokat, melyek által — noha későbbi időben is — a gyakorlat és elmélet eredményei az összesség husába és vérébe átmennek.

A közigazgatási tan mutatja, hogy minden közigazgatás az emberek egyéni, gazdasági és társadalmi életére oszlik szét, tehát a mezőgazdaság ápolása és mindaz, a mi ezzel összefügg, igen fontos része az egyleti életnek és a helyesen határolt (habár most még inkább tanácskozó jellegű) önkormányzatnak.

Figyelemben tartandó továbbá, hogy semmiféle alsóbb osztály nem tud magán segíteni és így az intelligencia közvetlen feladata átvenni ezt a missziót s ekként a lakosság egyes, annyira különböző osztályait egymáshoz közelebb hozni. És miután ez országgrészben intelligencia és nemzetiség nincsenek ugyanegy törzsből, tehát a feladat annál jutalmazóbb.

Épen közigazgatási téren lehet legbiztosabban rokonszenveket nyerni, de épen a gazdasági érdekeket kell különösgonddal ápolnunk.

Az intelligenciának e téren való abszolút tétlensége csak azt vonná maga után, hogy a nemzetiségi ellentétek élesednének, míg ellenben jobban és jobban tünedezni fognának, ha az alsóbb rangú földmives látná, hogy végre mégis csak az intelligencia az, mely ő rajta tényleg segített. Már csak ezért is czélszerű volna a járási egyletek szervezését kezdeményezni.

A mi szolgabírói járásaink sok helyt nem sokkal kisebbek, mint a poroszországi járás, mely tudvalevőleg igen kiterjedt autonomiával bír s ennek körén belül van a mezőgazdasági egylet is.

Tekintsük például a poroszországi szász tartomány központi egyletének szervezetét, és azt fogjuk találni, hogy az 1887-ben 105 egylet központját képezte, melyek együttvéve 13,390 tagból állanak. Azóta ez a szám körülbelül 14,000-re emelkedett.

Az említett 105 egylet közül 96 a poroszországi szász tartományhoz tartozik; 6 egylet a kis Anhalt-hoz (mely csak 2347 □ kilométer területű és 31 czukorgyárral s 71 földével bír); 2 Schwarzburg hercegséghez és egy Koburg-Gotha nagyhercegséghez.

A szász tartomány 25,244 □ kilométer nagyságu, tehát 30,546 □ kilométerrel kisebb, mint az erdélyrészi megyék területe, mely 55,790 □ kilométert tesz ki.

A szász tartománynak 43 vidéki és városi köre van; tehát a 9 kis hercegséget hozzá-

számítva, az egyletnek még 53 helyi és más egylete van.

A mezőgazdasági reorganizáció gyökerei a népben kell hogy legyenek, ehhez pedig legközelebb áll a szolgabírói járás; ebben kell tehát szervezkednie a legalsóbb egyletnek. Kezdetben bármily kevés lenne is tagjainak száma, teljesíthetni fogja feladatait, ha csak egynehány tevékeny férfi vállalja is magára azokat.

Találhatunk majd néhány földbirtokost és papot; a hol pedig épen hiányzanak az alkalmas egyéniségek, ott le kell mondanunk az egylet alakításáról. Ez, fájdalom, több helyen elő fog fordulni, de ilyen esetek nem tarthatnak vissza attól, hogy a kezdeményezés terére lépjünk.

Sziléziában is a járási egyletek teendői kevés egyéniség közt oszlanak meg, a kik az ügy iránt épen érdeklődnek. És hogy a járási egyletek életképesek, vagy ilyenekké válhatnak, erre nézve az erdélyi országrészben vannak bizonyítékok.

A belga királyság területe 29,457 □ kilométer és 9 kerülete átlag ép oly terjedelmű, mint a mi megyéink. Ott 114 „Comices agricoles“ áll fenn; mindenik kerületben, melyek nagysága 2212 és 4118 □ kilométer közt változik, egy „Comission provinciale“ van mezőgazdasági célokra; és végre fennáll a „Conseil superieur d'Agriculture.“

Belgium kicsiny, de gazdag ország, mely a mezőgazdaságra a legnagyobb gondot fordítja.

Lehetetlen, legalább a mi véleményünk szerint, hogy egy olyan ország, mint Magyarország, melynek területe 279,749 □ kilométert tesz ki, mezőgazdaságilag vezethető legyen, a nélkül, hogy a megyék és a központ között egy közép-szerv léteznék. Ehez már maguk a talajviszonyok is igen különbözök. Tehát már adminisztratív szempontból is ajánlatos, hogy a megyei egylet és a budapesti országos mezőgazdasági egylet (vagy más gazdasági szövetkezet) közt, mint közép-szerv a kerületi szövetkezetek létesíttessenek.

Felsorolni az egyes helyeket, a melyekhez a kerületi szövetkezetek fűződnek, nem volna célszerű. A különböző megyék és forgalmi kerületek viszonyai annyira eltérők, hogy kétségkívül a megyei gazdasági egyletekre kell azt bizni, hogy egyesülési pontjukat ott keressék, a hol ez a legalkalmasabb.

Bizonyára szükséges, hogy a vidéki városok felvirágozzanak; a kerületi szövetkezetek, praktikus szervezése minden bizonynyal elő fogná ez érdeket segíteni.

Az egyes kerületi szövetkezetek, melyek a mezőgazdaságot egészen különböző viszonyok közt folytatják, s bizonyos kereskedelmi és forgalmi központokat is képeznek; az ide vonatkozó ohajokat és panaszokat is, a helyi viszonyoknak megfelelően és az egyes helyi egyletek képviselőivel folytatott tanácskozások alapján, — több nyomatékkal képviselhetik, mint a hogy ez most történik.

A merev adminisztratív összpontosítás a mezőgazdaságra nézve sok hátránnyal jár, mivel az egyes vidékeknek alapjukban különböző viszonyai nem juthatnak annyira érvényre, mint a mennyire szükséges. A mezőgazdasági igazgatás sokkal könnyebben tájékozhatja magát és az egyes vidékek gazdasági sajátságai is jobban figyelembe vehetők, ha a megyei és

az országos gazdasági egylet közti kerületi szövetkezet létesíttetnék.

De mindenik egylet a maga ügyeit önállóan végezze és habár a megyei egylettel és ez a kerületi szövetkezetrel, vagy a központi egylettel bizonyos összeköttetésben áll, — tulajdonképeni alárendeltségről pl. itt az erdélyi egyes egyletek közt szó nem lehet. És miután az organizáció egész Magyarországra kiterjedne, ki volna zárva még az a netaláni szemrehányás is, hogy mi Erdélyben partikuláris szervezkedésre törekszünk.

Mint hogy a mezőgazdasági egyleti életnek autonom uton való újjászervezését az ország összes egyleteivel való megegyezés mellett kellene végrehajtani, ilykép az egyleti élet erőszakos átalakítása is ki volna zárva; sőt még ha a kormány vállalna is ezt magára, a feladatot csak alapvonásaiban kezdeményezhetné.

A talajnedvesség beszerzése, megtartása és felhasználása

I.

Ha módunkban lenne az ország egész területét öntözésre berendezni, vagy ha valamely élelmes amerikai kitalálta volna már az esőcsinálás mesterségét: akkor nem lenne szükség arra, hogy én most a talajnedvesség beszerzésének és fentartásának módjairól értekezsek. Milyen boldog állapot lenne az: felhúzni egy-egy zsilipet és reázdítani a folyóknak trágyázó iszappal telt hullámaikat a szomjazó földekre; — vagy bekopogtatni az „Első magyar esőrendező-részvénytársaság“ aajtáján és bizonyos taksa lefizetése mellett megrendelni, a mint a szükség kívánja, a rétekre, búzára vagy kukoriczára, a megfelelő esőmennyiséget!

De hát ez a boldog korszak még messze van! Most még önmagunknak kell gondoskodnunk arról, hogy természetett növényeink részére a vizet biztosítsuk és a meglevőt okosan megtartsuk. Önmagunknak kell a természettel való küzdelemben kitanulnunk annak módját, hogy a természet erőit a rendelkezésünkre álló eszközökkel, saját javunkra rabigába hajlitsuk.

Az idei ősszel és most télen az a gazda, a ki kukoriczáját és répáját idején biztos helyre tehette, emellett tavasziak alá kijelölt földjein is fölszántott barázdák várják a kikeletet: elégtelen tekint föl a sötét fellegekre, mert tudja, hogy a mi onnét lehull, az, reá nézve, istennek igazi áldását képezi! Ezt az isteni adományt: az őszi és téli nedvességet kell nekünk, gazdáknak, okosan begyűjtenünk és takarékosan felhasználnunk, hogy boldogolhassunk! Mert az őszi és a tél folyamán földbe jutott csapadék képezi alapját a jövő évi termésnek. Legtöbb esetben ezen nedvesség mennyiségétől függ a gazda fáradságának sikere.

Alig van tehát a földművelés kérdései között fontosabb, mint az, mely az őszi és téli nedvességnek beszerzését és célirányos felhasználását illeti, — s éppen ezen rendkívüli fontosság következtében nem lehet e kérdést eléggé ismételni és az iparkodó gazdának újból meg újból figyelmébe ajánlani azon eljárásokat, melyekkel a téli nedvességet elegendő mértékben beszerezni, megtartani és szabályozni módjában áll, föltéve, hogy a természet avval nem fukarkodott.

A földművelés szentháromsága: az eke, borona és henger azok az eszközök, a melyekkel

a gazda, földjének víztartalmát fokozni, megtartani és okszerűen felhasználni képesítve van. Lássuk azok célirányos alkalmazásának hatásait.

1. A téli nedvesség beszerzésének legbiztosabb módja az őszi szántásban és az őszi mélyítésben áll.

Szántatlanul maradt, összenyomódott földön, kivált ha a talaj már természeténél fogva is kötöttebb, nagyobb őszi és téli esőzések, vagy hirtelen hóolvadás alkalmával a víz lefolyik vagy kopolyákba fut össze, mert a föl nem szántott föld azt beinni nem képes, — azután elpárolog, veszendőbe megy.

Az ősszel megszántott földön ez az eset nem áll be: a nyitva tartott porhanyó föld a vizet könnyen magába veszi. Ha az őszi szántásnak többek között azon, szintén nem eléggé kihasználható előnyétől eltekintünk is, hogy a téli fagy és a levegő az érdes barázdákban hagyott földet beérleli: már ez az egy szempont megkívánja az okszerűen cselekvő földművelőtől, hogy tavasziak alá fordított földjeit még ősszel felszántassa.

Még nagyobb eredményeket mutat fel, kivált kötöttebb földeken, az őszi mélyítés, mert ezen művelettel a téli nedvességet nemcsak jobban felfogni, hanem egyúttal biztosabban megtartani is képesítve vagyunk. Ha a föld ősszel mélyen meglazítatik: megadatik a lehetőség arra, hogy az esővíz és a hó a talajnak alsó rétegeibe hatolhasson. Ott lent a tavaszi szárító szelek és a perzselő napsugár ellen védtebb helyzetben van, a földből egy könnyen el nem párologhat. Mélyítéssel a földet valószínűsítő víztartóvá alakítjuk át, melyből a növények vízszükségletét később, a fejlődés és növekedés időszakaiban, mint látni fogjuk, tetésűnk szerint szabályozhatjuk.

Az őszi mélyítésnek nagyon sok előnye van. Mint idetartozót, amár említettem kívül, még csak egyet hozok föl. Ez az, hogy a mélyen lazított talajban a legtöbb növény, még a sekély gyökérrézzel bíró kalászosok is, gyökereiket lefelé eresztik, tehát az ott beraktárolt víznek mintegy utána mennek. Ezáltal részben önmaguk veszik annak elejét, hogy a viz a talaj felszínéig hatoljon és ott a légköri hatások folytán veszendőbe menjen.

Mai napság eljutottunk odáig, hogy a földművelés okszerűsége mértékének jelzésére nem elég már az a közmondás: „Mutasd meg trágyatelepedet s megmondom, milyen gazda vagy!“ A mi időnkben a „jó gazda“ megtisztelő elnevezésre bizony csak az tarthat igényt, a ki oda törekszik, hogy földjeit még ősszel s pedig lehetőleg jó mélyen felszántassa. Megkönnyíti ez irányban az iparkodást azon körülmény, hogy ez időszerint aránylag olcsó áron már olyan kitünő ekék szerezhetők be, melyekkel a föld 10—12 hüvelyk mélységig meglazítható.

Aljazás a malaczoztatóban.

A czim után itélve azt hiheti a t. olvasó, hogy nem oly fontos dolog, a miről még szaklapba is érdemes volna írni, hiszen azt minden gazda tudja, hogy: „jó almozás és tisztaság — fél takarmány“ s maga a művelet is oly egyszerű, melyet a legeggyűbb eseléd is elvégezhet, t. i.: elegendő szalmát hordani be az állatok alá s azt úgy elrázni, hogy azon kényelmes állások és fekvések essék.

Az aljázás gazdasági értékének bírálásánál pedig szintén mindnyájan tudjuk, hogy mint haszonállataink tisztántartása és kényelmének egyik tényezője, azok értéknövekedésére van befolyással s azonkívül a gyakori és bő aljázás legbecsesebb eredménye a trágya. De ennyire haladva e tárgyban, arra is rájövünk, hogy az aljázás gazdasági értéke más és más szempontból méltatandó a különböző állatnem szerint s tekintve sertéseinknek az év legnagyobb részében e tekintetben nagyon is szerény igényeit és azt, hogy a sertés-alomból keletkezett trágya mint ilyen, más állatok alomból produkált istálló-trágyához viszonyítva, csekélyebb értékű, — e következtetéseink révén könnyen eshetünk azon hibába, hogy a sertések alá való aljázást nem fogjuk oly fontosnak tartani, mint más állatainknál s nem fordítunk rá oly nagy figyelmet, a mint megérdemli.

Pedig ha nem is nyer a gazdaság a sertések alá való gyakori és bő aljázásból oly értékes trágyát s az erre fordítandó alomszalmának, p. o. szarvasmarhák alá való alkalmazása trágyatermelés tekintetéből előnyösebbnek is látszik s ez indokolja a sertés-aljázásban takarékossgot, — meggondolva, hogy a leggondosabb tenyésztési eljárás s a legjobb táplálás mellett is a sertésenyésztés, a mily szép reményekre jogosíthat jövedelmezőség tekintetében, ép oly kockázattal jár ezen állatnemnél nagyon is könnyen bekövetkező nagymérvű halandóságnál fogva: minden hatalmunkban álló eszközt fel kell használnunk arra, hogy sertéseinket a betegségektől megóvjuk.

Erre nézve legfőbb a gondos ápolás és tisztaság, — főképp azon időszakban, midőn az új szaporulattal van dolgunk s ez magyarázza meg a sertés-aljázás gazdasági értékét s nagy jelentőségét.

Azért talán most, midőn a nálunk szokásos malaczoztatási idő a legtöbb gazdaságban már bekövetkezett, vagy küszöbön áll, — nem lesz időszerűtlen e dologgal kissé foglalkozni, annál is inkább, mert vannak benne s az aljázás körüli eljárásban oly gyakorlati fogások, melyek tapasztalataim szerint a tenyésztés sikerére jelentékenyen befolyolnak.

Mielőtt azonban ezeket megemlíteném, egy kis kitérést kell tennem a malaczoztató tisztán tartása s a betegségek csiráitól mentessé tétele érdekében tanácsos eljárásra.

Minden évben, jóval a hasas koczák zárása előtt — tehát még ősszel — el nem mulasztandó a malaczoztató alapos kitakarítása, még pedig ha az egyes ketreczek alja föld — a mi különben jobb a deszka-padozatnál, — az minden 2—3-ik évben jó mélyen kiásandó s új földdel döngölendő le, azután a ketreczek oldalai, oszlopok, gerendák a járda és etető-hely padozatai, szóval a fa-részek — az oldalfalak először jó nyírág, azután tömöttebb tatárka-seprűvel lesepertetvén, vízzel, szalmacsutakkal felmosandók, mely alkalommal a tisztálásnál felhasználandó víz közzé annyi carbolsav vegyítendő, hogy az legalább 5%-os legyen.

Az egész nem oly nagy dolog, mint talán az ember képzelné s egy 100 koczára való malaczoztatóban a kondás 2 segítséggel 3—4 nap alatt megtehető.

Miután ez megtörtént és a malaczoztató kiszáradt, minden 15-ik ketreczbe egy cseréptálba 3—4 fakanályi chlormész toendő le s az

után elkezdve egyik soron egy ember, a másikon más, párhuzamosan haladva, minden tábla a chlormészre m. e. 0.2 liter sósavat tölt s a chlormésszel összekeveri. Ez nehéz, eleinte a földön elterülő nagyon erős gőzt fejleszt (épen ezért a munkának gyorsan kell történni), mely a legerősebb desinficiáló szer s minden hasadékbá, repedésbe behatol s az egész malaczoztatót teljesen desinficiálja. Nem árt még a középjárdára is egy-két tálat helyezni.

Ajtók, ablakok természetesen bezárandók s minden nyílás előlegesen szalmával jól betömendő, hogy annál tovább lehessen a helyiség a gőz hatásának kitéve — legalább is 12 óra hosszat.

Midőn már kezdetjük a vemhes koczákat a ketreczekbe zárni, jó bőven és kényelmesen kell bealjaztatni, hogy a koczák új fekvő helyükön minél kényelmesebben érezzék magukat s ez által különösen az előhasiak, melyek először kerülnek zárásra, azt hamar megszokják s ez által a zárás kevesebb veszéllyel járjon. Ezen első aljázást nem kell hamar változtatni, azért, hogy a koczák huzamosabban használt fekvő helyükre szaglászás után is rátaláljanak s így helyismeretük mintegy ösztönszerűleg kifejlődjék, szabály lévén az, hogy a zárásnak minél csendesebben, hajszolás s a koczáknak ez általi megtörése nélkül kell történni és aránylag rövid idő alatt; mihez vemhes állapotukat tekintve, nem kell más magyarázat, mint még az, hogy mikorra a malaczozás bekövetkezik, már minden kocza kell, hogy ismerje helyét s arra gyorsan rátaláljon, mi által eleje lesz véve a kis malaczkok anyjuk utáni hosszas sivalkodása és törődésének.

Az időtől és körülményektől függ; meddig hagyandó benn ezen első aljázás, mindenestre csak addig, míg ez a tisztaság rovására nem történik. Száraz, sár nélküli időben 10—14 napig is, miután ilyenkor ugyis csak éjszakára mennek be a koczák, azután minden héten megújítandó.

Figyelemmel kell lenni azon időpontra, midőn a malaczozás kezdetét veszi s úgy kell intézni, hogy a koczák nem egészen friss, hanem egy-két napos, némileg már megtört s felmelegedett aljázásra fiazzanak, mi által eleje van véve annak, hogy az apró malaczkok a friss s így laza szalmában elbujva, anyjuk által összenyomassanak.

Ha a malaczozás kezdete előtt a bealjázás csak egy-két nappal történt jó, tiszta, száraz szalmával s kellő mennyiségben, — meghagyható ezen alom a malaczozás tartama alatt 5—7 napig is, természetesen feltéve, hogy a kondás a méhlepényt és véres szalmát — a mint kell is, — kiszedte.

Ez alatt a malaczkok megerősödnek annyira, hogy az új aljázással elkerülhetetlen hidegebb fekhely már nem lesz ártalmukra; ha azonban ezen időn túl már aljazni kell s a malaczozás még mindig tart, az aljázás lehetőleg lehetőleg napos időben s a déli órákban történjék és pedig az először lefiazott és még vemhes koczák alá egészen, a későbbben fiazottak alól csak az alom felületét szedve ki s arra hányva egy villahegynyi szalmát.

Hány gazdaságban történik meg, hogy alig végződött be a fiaztatás, már hullanak a malaczkok hasmonésben s a megmaradtak is megsínylik s ilyenkor mindenféle okot találgat-

nak, többnyire az anyatej minőségét, — pedig leggyakrabban az az oka, hogy talán csikorgó hideg, vagy szeles időben órahosszat ajtót nyitnak rájuk s a kitakarított ketreczekben a pusztán földön kell várniok, míg a zuzmarás hideg szalmát rájuk aljazzák.

Alomszalmának legjobb a nem igen szálas, vagy géppel csépelte, száraz, tiszta: por- és polyvamentes búza-szalma.

Az árpa- és zabszalma lágy és igen hamar átmedvesedik, azonkívül az árpa-szalmában csépléskor visszamaradt apró, gyakran poralaku kalász-szálka részek a malaczkok bőrén viszketőséget, légző szerveikbe jutva pedig köhögést okoznak.

A rozs-szalma érdeesebb s keményebb levén, szintén nem felel meg a czélnak, mint a búza-szalma, de ha nem nagyon szálas és géppel volt csépelve — használata — inkább bajánlatos, mint az árpa-szalmáé, — különben is ez utóbbi, mint takarmány is értékesebben felhasználható.

Bevégződvén a malaczozás, kezdetét veszi a malaczoztatóban a rendes aljázás.

Ekkor, habár nem sok gazdaságban történik, de elengedhetetlenül szükséges minden héten 2-szer bealjaztatni, sőt, ha sáros, esős időben a koczák kijárnak, néha 3-szor is.

Igaz, hogy így sok szalma fogy el — de ily gyakori aljázatásnál többnyire oly tisztán kerül ki, hogy a meddő sertések, kanok stb. aklaiban aljázásra még igen jól felhasználható s néha még gulyabeli marha alá is.

Aljázáskor kiváló figyelemmel kell lenni, hogy a ketreczek mindenkor jól kisépertesessenek. Azokból a szegletekben netalán összegyűlt s átmedvesedett alomtörödékek kitakaritassék s csak azután tétessék be a friss szalma.

Egyáltalában semmi erjedés, rothadás vagy ürülék okozta szagnak a malaczoztatóban lenni nem szabad s minden aljázáskor nem csak a ketreczek, hanem az etető-helyek, a ketreczek oldalaira lerakodott por stb. leseprenőd.

Minden malaczoztató előtt szokott akol, vagy egy kis kifutó hely lenni. Ha nincs, kerítetni kell a napos oldalon s azt, mikor már a malaczkok kibocsáthatók — előre be kel 20—30 cm. vastagon aljáztatni s arra kiereszteni az apró nyáját.

Erre jó a ketreczekből kikerült alomszalma is.

Elválasztás után a malacznnyáját többnyire akolba hajtják éjszakára, hová természetesen bealjaznak s ez jó is a tágasabb hely és levegő végett, de én czélszerűbbnek tapasztaltam elválasztás után is még jó ideig — hetenként a rendes aljázatást betartva — éjjelre minden ketreczbe 5—6 malaczkot zárni, a malaczoztató ajtókat nyitva hagyatván, mert tavaszi időben még hűvösek az éjszakák s ilyenkor az akolba szabad helyre fektetett malaczkok annyira összebujnak, hogy nem ritkán 40—50 db egy rakásban egymásra fekszik. A megfulás vagy agyonnyomatás veszélyén kívül — az is előáll ez által, hogy a gomolyban levők megizzadnak s könnyen megkoszosodnak; megbomolván a rakás, az alól volt s átmelegedett malaczkok könnyen meghűlnek.

A malaczkok növekedtével s legelőre járásuk idején már nem játszik oly nagy szerepet az aljázás, csakis annyira kell szoritkozunk, a mennyit a körülményekhez képest a tisztaság okvetlenül megkíván.

Hadviger Albert.

Irodalom.

A magyar könyvpiacra a következő művek jelentek meg az utóbbi időben:

Allategészségügyi évkönyv az 1891-ik évre.

A földmivélségi m. kir. miniszterium megbízásából hivatalos adatok alapján szerkesztette dr. Hutya Ferencz. Budapest. Ára 1 frt.

Peronospora Viticola. Irta: Sajó Károly. A „Borászati Lapok” kiadása. Budapest. Ára 1 frt 50 kr.

A Magyarországon előforduló főbb fánemek csemétéinek termesztése és ültetése. Néptanítók, községi előljárók és kisbirtokosok számára írta: Fekete Lajos. 50 drb arannyal jutalmazott pályamunka, 60 fametszettel. Kiadja az országos erdészeti egyesület. Bpest. Ára ?

A mezőgazdasági növénytermelés általános alapismeretei. Földmivélségi iskolai tanulók használatára írta: Szecsey István. Megrendelhető a szerzőnél Zsitva-Ujfalun. Ára 1 frt.

Mezey Gyula a magyar-órári gazdasági akadémia tanársegédének jelentése a múlt év őszén tett külföldi tanulmány-útjáról. Kiadja a m. kir. földmivélségi miniszterium. Bpest.

A trágyázás jelentősége. Irta: Papp Miklós. 80 frank arannyal jutalmazott pályamű. A keszthelyi „Georgicon gazd. kör” kiadványa.

Kodolányi-féle gazdasági zsebnaptár az 1891. évre és a

Magyar gazdák évkönyve. Szintén 1891-re. Szerkesztő-tulajdonosok: Kodolányi Antal, Baranyay István, Baross Károly, Brosch Károly, Ordody Lajos, Szemere Huba. Bpest. Együtt a kettőnek ára 2 frt.

Népgazdasági naptár 1891. évre. Szerkesztette: Gobóczay Károly, a ki azt 40 krért Berettyó-Ujfaluból bérmentve küldi meg a megrendelőnek.

Vegyes közlemények.

— Új mezőgazdasági gép-iparüzlet

Detrich Gyula, a Tarnóczy Gusztáv budapesti gépgyár-cégtől, melynek tíz évig előnyösen ismert vezetője volt, e hó 1-én megvált és Nagy János, nagy-szalontai géptelep, gépraktár és gőzgép tulajdonossal társulva: „Detrich és Nagy” cég alatt Budapesten és Nagy-Szalontán gazdasági gép- és ekeműhelyt, valamint gyári gépraktárt létesítettek. Kizárólagos szabadalmukat képezi az aradi gazdasági kiállításon „feltétlen czélszerűsége és jelentékeny mag megtakarítása miatt nagy eredménnyel és díszoklevéllel kitüntetett” kettős működésű *pót-szalmarázó*, melylyel bármely cséplőgép felszerelhető. Ezen pót-szalmarázónak az a czélja, hogy a már kicsépelet és a szalmarázókon végig jött szalmaneműt ismételtelen kirázza s az abban visszamaradt ga-

bonaszemeket felfogva, a cséplőgép rostáinak visszaadja és így legkevesebb 2% szemet megtakarítson. Raktáron tart mindennemű gazdasági és ipari gépeket és géprészeket, szerszámokat, gazdasági és különféle talajmivelő eszközöket stb. Kizárólagos készítője a régi időtől fogva híres és Erdélyben is kedvelt Gubicz-féle ekéknek, melyeknek gyártása egy pár évig szünetelt. Használt gépeket javít, vagy új gépekkel kicserél, mi által lehetővé teszi a gazdaközönségnek a beszerzett, de bármely körülmény miatt nem használható gépet, vagy eszközt kicserélhetni és így azon tudni, hogy az ne váljon holt tőkév. Berendez malmokat, szeszfőzdéket, gazdasági ipartelepeket s szállít tűzoltó-szerelvényeket stb. Mi melegen üdvözljük ezen új vállalatot, mint a mely a gazdaközönség érdekeivel kapcsolatos és sok előnyt biztosít s azt olvasóink meleg figyelmébe ajánljuk

— **A különböző szalma takarmányértéke.** A különböző szalmafajoknak különböző tápértékük van, a mely az egyik állatnál jobban, a másiknál kevésbé érvényesül. A tavaszi gabonafélék szalmájának általában nagyobb tápértékük van, mint az ősziékné, különösen az őszi rozsnak és buzának. A tavasziak szalmája puhább, különösen az árpáé, a mely azonban a nedvességet is legkönnyebben fölveszi, azért könnyen rohad. A zab-szalmának saját-szerű keserű kivonati anyaga van, melynél fogva minden állat szereti, de főképp lovakat és juhokat etetnek vele; a szarvasmarha számára azonban a jó árpa-szalma határozottan jobb a zabszalmánál; tejelválasztásra igen jó hatása van, csak hogy ha a tehének, vagy juhok nagyon sok árpaszalmát kapnak, kesernyés tejet adnak. A lovak pedig, ha egyúttal szénát is nem kapnak, gyakran kólikában szenvednek tőle. Az őszi buza és rozs szalmája is nehezen emészthető, a rozs szalmája különben a legkeményebb is, de azért elég jó lótakarmány, mely az emésztést csak előmozdítja. Ettől azonban óvakodni kell, hogy ha egy ideig zab-szalmával etették a lovakat, ezt egyszerre mellőzzük és rozsszalmát kezdünk etetni, mert kólikát kapnak tőle a lovak.

Erdélyi piac.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Brassó	Csiksereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza .	hl.	620	650	720	—	600	550	675
Elegy buza .	„	400	550	680	—	500	500	—
Rozs	„	410	425	460	—	450	350	450
Árpa	„	380	375	—	—	—	—	400
Zab	„	230	210	360	—	300	240	175
Törökbuza .	„	380	475	540	—	350	350	440
Széna	q.	170	250	360	—	250	230	200
Szalma	q.	60	70	160	—	150	140	50
Túzifa	km	260	200	180	—	220	200	180
Marhahús . .	kg.	44	30	36	—	36	32	32
Heti vásár napja .		I. 2.	XII. 31.	XII. 30.	—	I. 3.	XII. 26.	XII. 27.

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Óródi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Fenyed	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza .	hl.	—	600	715	550	—	580	—
Elegy buza .	„	—	—	525	430	—	480	—
Rozs	„	—	385	563	400	—	380	—
Árpa	„	—	360	—	—	—	—	—
Zab	„	—	240	624	260	—	230	—
Törökbuza .	„	—	420	525	360	—	380	—
Széna	q.	—	350	200	130	—	150	—
Szalma	q.	—	90	150	80	—	110	—
Túzifa	km	—	260	300	250	—	325	—
Marhahús . .	kg.	—	32	33	40	—	44	—
Heti vásár napja .		—	XII. 31.	XII. 31.	I. 8.	—	I. 2.	—

A piaci cikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Utvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	hl.	580	570	—	600	—	—	—
Elegy buza .	„	500	470	—	550	—	—	—
Rozs	„	400	440	—	500	—	—	—
Árpa	„	350	380	—	—	—	—	—
Zab	„	220	270	—	300	—	—	—
Törökbuza .	„	400	400	—	475	—	—	—
Széna	q.	400	220	—	275	—	—	—
Szalma	q.	150	160	—	150	—	—	—
Túzifa	km.	180	180	—	180	—	—	—
Marhahús . .	kg.	36	36	—	36	—	—	—
Heti vásár napja .		I. 5.	I. 5.	—	I. 3.	—	—	—

Kolozsvár, 1891. január 8. Tisztabuza mm. 7 frt 20 kr; rozs 6 frt 20 kr; törökbuza 5 frt 25 kr, zab 6 frt 15 kr; széna legjobb 2 frt 50 kr.

Piaci értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Kinálat mérsékelt; vásárlás gyenge. Buza 76—81 kg. 7 frt 85 kr.—8 frt 45 kr. Rozs 70—72 kg. 7 frt 20 kr.—7 frt 35 kr. Árpa 60—66 kg. 6 frt 65 kr.—8 frt 75 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 90 kr.—7 frt 25 kr. Tengeri 73—75 kg 5 frt 85 kr.—5 frt 95 kr.

N.-Várad. Január 6. Tiszta buza hl. 5 frt 93 kr. Elegybuza 5 frt 15 kr. Rozs 4 frt 75 kr. Zab 2 frt 95 kr. Törökbuza 4 frt 22 kr. Széna mm. 3 frt; alomszalma 1 frt 60 kr.

Sertesvásári jelentés.

(Budapest-Kőbánya 1891. január 2.)

Az üzlet iránya emelkedő árak mellett kellemes volt. Heti átlag árak: magyar válogatott áru 260—360 kg. nehéz, 44 kr; 180—260 kg. nehéz 44—44½ kr; öreg 360 kg. tuli 42—43 kr; vidéki sertés 42—43½ kr; szerb 39—42 kr. tiszta kgrammonként. Páronként 45 kg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. B. Ada. Szíves figyelmedért fogadd meleg köszönetemet.

R. J. K.-Monostor. Köszönettel vettük, s mielőbb sorát ejtjük.

Felelős szerkesztő: SZ. SZAKÁTS PÉTER.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnének, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keresők.

Gazdatiszti állást keres egy, a kolozsmonostori gazd. tanintézetet sikerrel végzett s több évi gyakorlattal bíró nőtlen, a férfikorban levő egyén. Címe megküldhető B. A. jegy alatt a kiadó-hivatalban.

Nagyobb birtokot is már önállóan kezel, a kolozsmonostori gazdasági tanintézetet sikerrel vég-

zett nőtlen gazdász, kezelő gazdatiszti állást keres. Címe G D jegy alatt a kiadóhivatalban.

Betöltendő állások.

Önálló kezelő gazdatiszt keres. Megkívánatik, hogy az illető szakvégezt s nőtlen legyen és több évi gyakorlattal bírjon Tudakozódások B. jegy alatt a kiadó-hivatalba intézendők.

Egy közép terjedelmű, iparüzlettel bíró, erdélyi birtokra egy elméletileg és gyakorlatilag képzett, nőtlen, erőtlen, szorgalmas, pontos, lelkiismeretes és föltétlenül megbízható gazdatiszt keres. Javadalmazás egyelőre havonta 25 frt és teljes ellátás. Tudakozódások U. jegy alatt a kiadóhivatalban.

Eladás és vétel.

Gyümölcsfacsemeték, biztos fa-gol Parókások, egyszínű angol és jók és kitűnő minőségűek a tavaszi ültetésre nagyobb mennyi-tai és Tyuktarkák egyenként és ségben eladók. Cím E. G. E. jegy párokban, darabja 3—6 frtig. 40 darabból álló szép vegyes kollekció megvételénél darabja 4 frt.

Cserébe elfogadjatik egy jó kar-mege-szülővessző a tavaszra Aján-ban lévő pndál cimbalom. Hol? latok Sz. B. jegy alatt a kiadó-M. J. jegy alatt megmondja a kiadóhivatal.

Az erdélyi gazdasági egyesület 1891. évi zárszámadása.

Bevétel.

Kiadás.

	Fő- könyv lap- szám	Egyenként	Összesen		Fő- könyv lap- szám	Egyenként	Összesen
Alaptőke rovatra:	18 ² / ₃				18 ² / ₃		
Készpénzben		87676 65				87854 23	
Értékpapirokban		80550 —				70700 —	
Alapítványi kötelezvényekben		4931 75	173158 40			5870 —	164424 23
Rendes kamat és évdij rovatra	179		5006 45		179		4625 69
Köztelek rovatra	184		1122 51		184		1004 15
Bvrs-alapítvány rovatra:	155				155		
Készpénzben			100 —			100 —	
Irodalmi sz. o. rovatra	177		882 15			2500 —	2600 —
Faiskola berendezés rovatra	112		4000 —				1000 —
			184269 51		174		599 35
					177		4000 —
Át hozat 1890. évről			100635 57		112		178253 42
			284905 08				106465 88
							185 78
							106651 66
							284905 08

V a g y o n - m é r l e g .

Főkönyv 180 lapján.

Vagyon.

1891.

Teher.

1891 december 31-én lezárt számla szerint összes átvitel 1892. évre			106651 66				459 76
Bevárandók:							111625 90
Kölesöntőke kamathátralék		378 —					
Alapítványi		2727 40					
Évdij-hátralék		708 60	3814 —				
Méhész-egyletnél 1886-ról			200 —				
Állatkiállítási részjegyekben			1420 —				
			112085 66				112085 66

Kolozsvárt, 1891. december hó 31-én.

Kolozsvári Kisegítő Takarékpénztár-Szövetkezet
Kőváry, s. k.

Csermák, s. k.
pénztárkezelő.

Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

Kolozsvár, 1892. márczius 11-én.

Demeter Károly, s. k.

Dávid Antal, s. k.

Az erd. gazd. egyesület 1891. évi rovatos vagyon-kimutatása.

I. Alaptőke-rovat.

Főkönyv 182—183. lapján.

Tartozik.

1891.

Követel.

1891.	Kiadásokért:			1891.	Bevételekért:		
	Készpénzben:				Készpénzben:		
Mart. 16.	A kolozsvári kisegítő takarékpénztár szövetkezetnél az 1563. sz. betéti könyvbe helyezett összegért . . .	13345	20	Febr. 18.	Erdélyi róm. kath. státus igazgató-tanácsa alapítvány készpénz . . .	100	—
Aug. 13.	Megvásárolt 75.350 frt n. é. regale-kötvényért	73158	03	Mart. 9.	Gr. Lázár Miklós alapítv. készpénz . . .	105	—
Decz. 18.	Megvásárolt 1.400 frt n. é. regale-kötvényért	1351	—	" 16.	Eladott 13.200 frt n. é. 5%-os magy. papíráradék-kötvényért	13345	20
				" 24.	Béldi Tivadar alapítvány készpénz . . .	100	—
			87854	Apr. 6.	H. Bakó Károly " "	100	—
	Értékpapirokban:			Julius 3.	Itj. Zeyk József " "	100	—
Mart. 16.	Eladott 5%-os magyar papíráradék kötvény n. é.	13200		Aug. 13.	A kolozsvári kisegítő takarékpénztár-szövetkezetnél az 1563. számú betéti könyvből kivett összegért . . .	13345	20
Aug. 13.	Eladott 4%-os magyar aranyjáradék kötvény n. é.	57500	70700	" 13.	Eladott 57.500 frt n. é. 4%-os magy. aranyjáradék-kötvényért	59886	25
	Alapítványi kötelezvényekben:			Sept. 24.	Gr. Kemény Sámuel 1050 frtos alapítv.-nak teljes törlesztésére készpénzben (970 frt értékben 1000 frt n. é. regalekötvény adatott)	80	—
Mart. 9.	Gr. Lázár Miklós	105		" 24.	Br. Apor Károly alapítv. készpénz . . .	105	—
Sept. 24.	Gr. Kemény Sámuel	1050		Okt. 7.	Br. Wesselényi Miklós alap. kpénz . . .	210	—
" 24.	Br. Apor Károly	105		Nov. 1.	Asbóth Albert " "	100	—
Okt. 7.	Br. Wesselényi István	210		" 9.	Gr. Teleky László gyöm. al. kpénz . . .	100	87676
Nov. 1.	Asbóth Albert	100					65
" 9.	Gr. Teleky László gyöm.	100			Értékpapirokban:		
Decz. 31	Közgyűlési határozat folytán törölt behajthatlan alapítv. kötelezvények	4200	5870	Mart. 16.	Hosszu József alapítványa 5%-os m. papíráradék-kötvény n. é.	100	—
	Átvétel 1892. évre:			Aug. 13.	Megvásárolt 4 1/2%-os regale-köv. n. é. . . .	75350	—
	Fekvő birtokban	8181	50	Sept. 24.	Gr. Kemény Sámuel alap. 4 1/2%-os regale-kötvény n. é.	1000	—
	Kölcsönre adott tőke	1050	—	Nov. 30.	Gr. Bethlen András alap. 4 1/2%-os regale-kötvény n. é.	200	—
	Alapítványi kötelezvényekben	10540	—	Decz. 18.	Megvásárolt 4 1/2%-os reg.-kötv. n. é. . . .	1400	—
	4%-os m. földteherment. kötvény	4900	—	" 31.	Bors-alapítv. rovatról áthozott 4%-os m. földteherment. kötvény n. é. . . .	2500	80550
	4 1/2%-os regale-kötvény	77950	—		Alapítványi kötelezvényekben:		
	Takarékpénztárban 9896. számú betéti könyven	3844	38	Febr. 8.	Gr. Lázár Imre	100	—
	Készpénzkövetelés a pénztártól:			" 10.	Bartha Miklós	100	—
	Áthozat 1890. évről	5370	56	" 12.	Tholnay Regináld	100	—
	Folyó évi több kiadásért le	5192	98	Mart. 1.	Ajtai Péter	100	—
			111658	" 3.	Sperker Ferencz	100	—
			86	" 4.	Szent-Iványi Gyula	100	—
				" 4.	Szabó Gyula	100	—
				" 8.	Máriaffi Lajos	100	—
				" 9.	Gr. Teleky László gyöm.	100	—
				" 12.	Gr. Toldalagi László	100	—
				" 13.	Gyárfás Benedek	100	—
				" 14.	Czobel Albert	100	—
				" 20.	Elekes Mihály	100	—
				" 23.	Paget Olivér	100	—
				" 25.	Montbach Sándor	100	—
				Apr. 3.	Gr. Bethlen Béla	100	—
				" 26.	Seethal Ferencz	100	—
				Sept. 17.	Zeyk Károly	100	—
				Nov. 3.	Br. Kemény Árpád	100	—
				" 3.	Gr. Bethlen Árpád	100	—
				Decz 31.	Külömbzet a bevárando kötelezvényeknél	2931	75
					Áthozat 1890. évről		102924
							69
							276083
							09

II. Rendes kamat és évdij-rovat.

Főkönyv 179. lapján.

Tartozik.	1891.				Követel.				
Kiadásokért:					Bevételekért:				
Szállás és szolgáló fizetési rovatra	595	—			Évdij czimen	551	30		
Posta- és szállítás rovatra	52	66			Alapítványi kamat czimen	556	30		
Nyomda-, könyv- és folyóirat rovatra	324	92			Értékpapir	3191	92		
Hivatalnok fizetési rovatra	1800	—			Takarékpénztári elh. czimen	575	78		
Ösztöndíjakra	400	—			Vegyés	131	15		
Ügyvédi átalányra	100	—							
Utazásra	137	30							
Méhész-egyletnek segély 1891-re	150	—							
Állatkiállítás részjegyek V-ik részl.	200	—							
Megvásárolt értékpapírok kamat térítésére	443	82							
Vegyések	421	99							
Egyenleg	380	76							
			5006	45				5006	45

III. Köztelek rovat.

Főkönyv 184. lapján.

Tartozik.	1891.				Követel.				
Kertész fizetése	225	—			Csemetékért	560	58		
„ százaléka	19	38	244	38	Gyümölcsért	85	62		
Vinczellér fizetése	180	—			Kertbér	250	—		
„ lakbére	40	—	220	—	Szöllő jövedelme	226	31		
Vegyések			539	77					
Egyenleg			118	36					
			1122	51				1122	51

IV. Bors-alapítvány rovat.

Főkönyv 155. lapján.

Tartozik.	1891.				Követel.				
Kiadott ösztöndíj Kiss Ernőnek			100	—	Áthozat 1890. évről 4%-os magyar földtehermentesítési kötvény n. é.	2500	—		
Átiratott alaptőke rovatra 4%-os m. földtehermentesítési kötvény n. é.			2500	—	Május 1-én esedékes szelvényekért	50	—		
			2600	—	November 1-én „ „	50	—		
						2600	—		

V. Erdélyi Gazda rovat.

Főkönyv 174. lapján.

Tartozik.	1891.				Követel.				
Subventio			1000	—	Egyenleg	1000	—		
			1000	—		1000	—		

VI. Irodalmi szakosztály rovat.

Főkönyv 177. lapján.

Tartozik.	1891.				Követel.				
Munkatárs-díj	250	—			Áthozat 1890-ik évről	176	96		
Nyomda	204	97			Előfizetésekből	859	45		
Posta és vegyesek	144	38	599	35	Takarékpénztári elhely. kamat	22	70		
Maradvány követelés pénztártól			459	76					
			1059	11				1059	11

VII. Szőlészeti pályadíj-alap rovat.

Főkönyv 176. lapján.

Tartozik.	1891.	Követel.
Átvitel a kolozsvári takarékpénztár 6050 sz. könyvén	133 OS	Áthozva a kolozsvári takarékpénzt. 6050 sz. könyvén
		126 71
		1891-ben tökécsített kamat
	133 OS	6 37
		133 OS

VIII. Faiskola berendezés rovat.

Főkönyv 112. lapján.

Tartozik.	1891.	Követel.
A m. kir. gazdasági tanintézetnek kiadatott	4000 —	A földmívelésügyi m. kir. minister 13.964/91. sz. utalványa alapján
		4000 —
	4000 —	4000 —

Az erdélyi gazdasági egylet költségvetése az 1892-ik évre.

Az alábbi költségvetést a múlt évi zárszámadás megvizsgálására kiküldött bizottság részint a tényleges állapotok, részint a külön határozatok alapján állította össze.

I. Fedezet.		II. Szükséglet.	
Értékpapírok kamatai	4165 frt.	Tisztviselők fizetésére	1860 frt
Takarékpénztári elhelyezmény után	220 "	Irodaszolga fizetése és lakbéré	300 "
Alapítványi kamatokból	450 "	Szállásbér, fűtés, világítás	450 "
Évdíjkból	250 "	Posta és szállítás	100 "
Köztelek bér	500 "	Irodai szerek	50 "
		Irodai munkálatokra	200 "
		Szaklapok- és könyvekre	150 "
		Nyomtatványokra	200 "
		Az „Erdélyi Gazda“ fentartására	1200 "
		A „Méhészeti Közlöny“-nek segély	150 "
		Ösztöndíjakra	500 "
		Útazások, vegyesek és előre nem látottakra	200 "
		Alapítvány az orsz. gazd. egyletnek	200 "
Összesen	5585 "	Összesen	5560 "

Kolozsvárt, 1891 márczius hó.

Demeter Károly, s. k.

Dávid Antal, s. k.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, belközép-utca 12-ik szám alatti
(bejárás minorita-utca 1. sz.)

FOGÁSZATI MŰTERMEMBEN

készíték úgy egyes, mint egész fogsorokat,
arany, platina és kautchuk foglalásban
és ezekhez a legjobb
amerikai és angol gyártmányu műfogakat szolgáltatom.

Készítményeim jósága és tartósságáról felelősséget vállalok.

(8) (2-2)

Teljes tisztelettel:

Adler Sándor J. Albert.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

10 krajczár hetidijért ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT

eszközöl a

MAGYAR-FRANCZIA biztosító-részvény-társaság.

P. o. egy 30 éves egyén 10 kr. hetidijért halála esetére 158 frt; 20 kr. hetidijért 316 frt; 30 kr. hetidijért 474 forint tőkét biztosíthat.

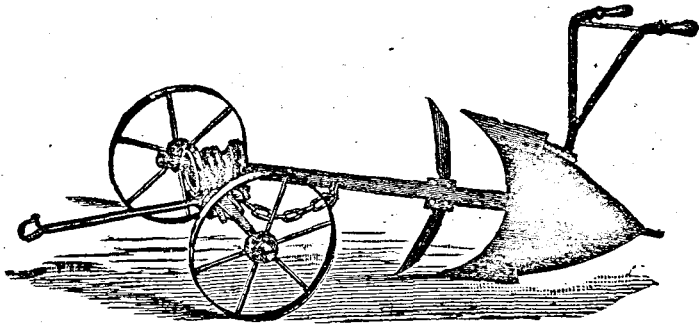
A társaság alapított 1879-ben. Kezességi alapja: 6 $\frac{1}{2}$ millió frtot meghalad. Évi díjbevétele 5 millió forint. Károk fejében 1890. jan. 1-ig kifizetett 45 millió forintot.

A 10 krajczáros, valamint egyéb biztosítási módozatok felől bővebb felvilágosítással szolgálnak a társaság képviselői és a vezérigynökség, Kolozsvárt, belmonostorutca 12. sz. alatt. (4) (2-4)

BIZTOSÍTÁS TŰZKÁROK ELLEN.

BIZTOSÍTÁS BALESETEK ELLEN.

BIZTOSÍTÁS ÉLET- ÉS HALÁLESÉTERE.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7) **SIMONFFY ISTVÁN** (2-52.)
gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődeje
Kolozsvárt, kültorda-utca 48. sz.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiából, nevezetesen egyes, kettős és három borozás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zúzó, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használhatóságáért felelősséget vállal.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Üzletmegszüntetés miatt általános végeladás!

A n. é. közönség szives tudomására kívánom hozni, hogy üzletemet Fötér, gr. Teleky-ház alatt teljesen felhagyni szándékozom, mely cél elérése végett

„hatósági engedély mellett“

általános végeladást rendezek.

Hogy czéloat mihamarább elérjem, az árakat a beszerzési áron alulra tettem; úgy, hogy bárki szükségletét női- és férfi-ruha kelmék, díszítések, selyem- és bársony-kelmék, vászonmü, mindenféle chifonok, asztalneműek, creton és parchentek, zsebkendők, paplan, mátrác, pokrócz, Jäger-féle alsó-ruhák, gypaju-, hárász- és selyemkendők, nyakkendő, esőtartó, miderek, csipkenemű, szalag, béllésneműek és sok elő nem sorolható rövidáru-cikkben eddig elő nem fordult olcsó árakban nálam szeretheti be.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyószámlájok rendezve nincs, mielőbb kifizetni sziveskedjenek.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

(5) (2-4) teljes tisztelettel GÁMENTZY JÁNOS.

Készpénz fizetéssel.

KÖZEL KILENCEZ EZER KÖTET.

CLAUSER ADOLF

legelső kolozsvári légszesz- és mű vízvezeték-szerelő műhelye
kül-királyutca 5. sz. Kolozsvárt.

Van szerencsém a helyi, mint a vidéki n. é. közönséget értesíteni, hogy több év folytán a bel- és külföld legnagyobb városaiban, mint tanult bádogos, magamat a légszesz- és művízvezetési főszervezőkre alaposan kiképeztem és magamnak e szakmába ötödik év óta itthon egy műhelyt rendeztem be, a hol kizárólag csakis e szakma munkákat eszközölök és lehető jutányos árban felvállalok; az itt elősorolt munkákat:

Szerelek mindennemű légszesz-vezetéseket és ahhoz tartozó világító-, melegítő- és főző-tárgyakat. Teljes köz- és magán mű-vízvezetéseket, városi, gazdasági, gyári tűzbiztonsági- és magánvízvezetéseket. Teljes köz- és magán-fürdőket, gőzfürdőket, vizgyógyintézeteket, zuhany-fürdőket és ezekhez minden szerkezetű vízszállító-gépeket gőz-, állat- és emberi erővel.

Továbbá minden szerkezetű műkutszivattyúkat és tűzfecskendőket, szökőkutakat, falban és föld alatti csatornázásokat, csővezetékeket szerelek öntött vas, vontvas, ólom (belül ónozott) és kőagyag-csővekből. Szagtalan ürzéseket, vizelőket, mozdókat és kiöntőket. Eszközölök mindennemű szakmámhoz tartozó műszaki munkákat szeszgyárak, vegyészeti grárak, gyertya-zsappan gyáraknál stb. előforduló munkákat. Hengerólm kibéreléseket és horganylemez-munkákat. Készíték minden alaku fürdő-eszközöket (fürdő-kádákat).

Minden szerkezetű vízmelegítő-készüléket, vízűtő- és tisztító-eszközöket. Szellőztetőket. Szerelek köz- és magán villamos jelzőket, tűzjelzőket, számjelzőket, távbeszélőket és villámhárítókat.

Városi vagy magán nagyobb vízvezetékknél, a hol az anyag házilag szereztetik be, a műszaki kivitelet elvállalom. Minden itt elősorolt munkákat a magam személyes működésem mellett eszközölök és tényleg az előhaladás műszaki igényeknek megfelelően teljes felelősségem mellett eszközölök.

Több nagyobb helyi és vidéki vízvezetéseket eszközöltem, a melyek után elismerésekben részesültem. — (Városi vízvezetésektől magánházakban bevezetéseket ólom-, belül olmozott csővekből a bécsi Hochquellenleitung rendszere szerint eszközölök.)

11. (1-5)

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR.

Van szerencsém Kolozsvár város közönségével tudatni, hogy 1891. január hó 1-én könyvkereskedésem mellett (fötér, plébánia-épület)

ÚJONNAN BERENDEZETT
NAGY

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRT

nyitok meg.

Kölcsönkönyvtáramból magyar, német és francia könyvek, e három nyelv irodalmának legbecsesebb és legérdekesebb válogatott termékei vehetők ki.

Gondoskodva van arról, hogy a mint valamely érdekes mű megjelenik, azonnal kölcsönkönyvtáramban kapható legyen. A hosszú téli estéken nincs nemesebb szórakozás a könyvek olvasásánál. Ezt az élvezetet kölcsönkönyvtáram által a legszegényebb család is megszerezheti magának úgy Kolozsvárt, mint a vidéken.

Előfizetési árak: 10. (1-5.)

Egy óra — frt 60 kr.
Félévre 3 frt — kr.
Egy évre 5 frt — kr. } kötetenként.

Biztosíték letendő: két kötet 2 frt, azon felül minden kötetért 1 frt.

Ezen új vállalatomhoz a n. é. közönség pártfogását kérve

teljes tisztelettel: MÁRTON KÁLMÁN, m. k. egy. könyvtár.

Magyar, német és francia.

